

Exotische lindes kunnen de drachtijd

Piet de Jong

Linden zijn belangrijk voor imkers, maar als de bloei eind juni, begin juli voorbij is, breekt er een periode aan waarin er beduidend minder dracht is. Enkele exotische lindes zijn zeer geschikt om deze leemte te vullen.

De linde is een veelvuldig gebruikte boom in het openbaar groen. Het betreft *Tilia cordata*, de winterlinde, *T. platyphyllos*, de zomerlinde en *T. europaea*, de Hollandse linde en hybriden daarvan. Verder leveren *T. americana*, de Amerikaanse linde, en *T. tomentosa*, de zilverlinde, nog een bijdrage.

Volgens de jongste wetenschappelijke inzichten telt het geslacht *Tilia* slechts 23 soorten. De meeste van die soorten horen van nature thuis in Oost-Azië, waarvan alleen al 15 uitsluitend in China voorkomen. Helaas zie je die Aziaten hier maar zelden. De meeste laat ik hier buiten beschouwing omdat hun bloeitijd samenvalt met die van de bovengenoemde soorten. Hier wil ik de aandacht vestigen op die soorten die later bloeien.

Tilia henryana

Linde uit Centraal-China, die heel gemakkelijk te herkennen is aan de opvallend getande bladeren. De bladranden zijn getooid met fijne naaldjes. Bloeit zeer rijk in augustus met grote bloemtillen van 30-100 bloemen. In het land van oorsprong wordt de boom tot 25 m hoog, maar in onze streken blijft hij vrij klein. De jonge twijgen zijn dicht behaard evenals de onderzijde van het blad. In cultuur is ook een onbehaarde variant bekend met de naam *T. henryana* var. *subglabra*. Een minpuntje van deze linde is de beperkte winterhardheid, al zijn er steeds meer liefhebbers die het aandurven om hem te planten. Het is wél de linde die als laatste in bloei komt.

Tilia henryana

Tilia japonica

Deze kleinbladige linde uit Japan heeft al lang mijn speciale belangstelling vanwege de bloei in juli. De linde lijkt sterk op *Tilia cordata* en heeft behalve de late bloei niets speciaals. Dat is dan ook de reden waarom deze linde en veel andere uit Oost-Azië bij ons nooit een plaatsje gekregen hebben in het assortiment van het openbaar groen. Je moet de plant bij ons zelfs in arboreta met een kaarsje zoeken. Er staat o.a. een groot exemplaar langs het hoofdpad in het Von Gimborn Arboretum in Doorn. Tot voor kort waren er geen selecties van deze linde bekend, tot de Engelse lindenspecialist prof. Donald Pigott tot de conclusie kwam dat een oude introductie uit Japan tot de japonicasoort gerekend moest worden. Deze linde was tot dan toe bekend onder de soortnaam *Tilia insularis*. Een fraai exemplaar is te bewonderen in het Arboretum Hemelrijk, vlak over de grens in het Belgische Essen. Een overvloedig in juli bloeiende boom met grote bloemen die heel sterk geuren. 'Insularis' betekent eilandbewoner en deze linde zou afkomstig zijn van het eiland Ullung Do ten oosten van Zuid-Korea. (Dit eiland heeft een zeer boeiende flora, waarbij de vertegenwoordigers van diverse boomsoorten sterk verschillen van die op het vasteland van Zuid-Korea.) Onderzoek van Pigott wees uit dat de linde van dat eiland toch niet sterk verschilde van *T. amurensis*. Ook stelde hij vast dat wat in cultuur voor *T. insularis* doorging *niet* de linde van dat eiland betrof. Pigott onderzocht dit verder en kwam tot de conclusie dat deze linde van Japanse origine was. De boom werd in 1919 door de vermaarde Engelse plantenjager Ernest Wilson vanuit Japan in het Westen geïntroduceerd. Pigott vond dat deze zogenaamde *T. insularis* tot de soort *T. japonica* behoorde en noemde de linde *T. japonica* 'Ernest Wilson'. Hoe deze linde ook mag heten, het is zonder meer een uiterst waardevolle linde voor imkers. Onbegrijpelijk eigenlijk dat dit

Tilia japonica

verlengen

tot nu toe niet echt is onderkend. Het is een boom met een brede piramidale kroon. Ze wordt hooguit 8-10 m hoog.

Tilia kiusiana

Van alle linden is dit de kleinste. Van nature is deze linde uit het zuiden van Japan een laag vertakte struik of een kleine boom. Ze lijkt op *T. japonica* en bloeit eveneens in juli overvloedig met grote bloemtuilen. Het blad lijkt op dat van *T. cordata* maar heeft, vooral aan krachtige scheuten, bladeren met een of twee kleine zijlobben. De bladonderzijde is lichter groen van kleur en geelbruin behaard. Het blad is verder vrij klein en opvallend kort gesteeld. Ook deze linde zie je op dit moment nergens in het openbaar groen en hooguit in een arboretum. Heel jammer, want zelfs in een middelgrote tuin zou ze een plaatsje kunnen hebben. In Japan wordt deze linde ten hoogste tien meter hoog, in cultuur bij ons hooguit de helft daarvan.

Wat nu verder?

Ik besef dat je er met het aanprijzen van deze linden nog lang niet bent. Ze worden op dit moment hoogstens door enkele specialisten gekweekt. De bekendste daarvan is de Belg Dirk Benoit (zie zijn website: www.pavia.be). De bijenvereniging zou het aanplanten kunnen promoten. Dit kan door bijvoorbeeld de beheerders van het Lindenarboretum in Winterswijk te overtuigen om deze soorten een prominente plaats te geven, liefst door het planten van flinke groepen. Ook andere arboreta zouden er meer van kunnen opnemen in de verzameling. Plaatselijke afdelingen zouden in overleg met de gemeenten kunnen ijveren om de soorten aan te planten in stadsparken en plantsoenen. En bijenhouders met een flinke tuin zouden *Tilia kiusiana* een plekje kunnen geven.

Tilia kiusiana

Uit de imkergemeenschap

Jaarvergadering Bijkersgilde

Gerard Vos

Het Bijkersgilde houdt dit jaar de jaarvergadering op 10 maart in Hoogeveen. We beginnen om acht uur en hopen rond tien uur af te sluiten. Naast de bestuurlijke informatie zijn er twee presentaties.

- *Honingtoepassingen in de tegenwoordige voedselindustrie*
Een wereldwijde handel in honing(producten) en het gebruik ervan in ons dagelijks voedsel, waar we soms nauwelijks iets vanaf weten. Honingproducten in ons ontbijt, kindervoeding en ook als opvolgvoeding (na de borstvoeding) in ontwikkelingslanden. Honingpoeder in droge poedervormige voedselproducten, aangezien suikers in de vorm van honing beter op te nemen zijn door de mens.
- *Mede, de goddelijke honingdrank*
Een lezing over de historie, het maken, verwerken en proeven.

Mede-boekje en cursus

Tijdens de jaarvergadering wordt ook een nieuw boekje gepresenteerd dat door het Bijkersgilde is samengesteld en dat gebruikt zal worden voor de cursus Mede maken. De cursus is op zaterdag 19 maart en zaterdag 16 april en wordt gegeven in de BII-scholingslocatie van het Bijkersgilde te Roden.

Iedereen welkom

Niet alleen leden zijn op deze jaarvergadering welkom maar iedereen die belangstelling heeft voor de lezingen en meer wil weten over mede of overweegt de medecursus te gaan volgen. Als niet-lid en introducé wordt men wel verzocht zich voor deze avond per mail aan te melden. Het boekje is dan beschikbaar. Leden hebben natuurlijk vrij toegang. Niet-leden en introducees betalen €8,50 en ontvangen daarvoor ook het boekje 'Mede: maken, drinken en genieten'. Wie zich opgeeft voor de cursus Mede maken, ontvangt het boekje gratis als onderdeel van de cursus. Opgeven: erbij@bitsandbees.nl.

In de pauze is het gebruikelijk dat de gildeleden een mededronk uitbrengen op "het welzijn van de immen en de vriendschapsbanden der bijkers". Dit keer zijn dan ook de gasten welkom voor het uitbrengen van deze dronk!

De vergadering vindt plaats in Motel Hoogeveen, Mathijzenstraat 1, 7909 AP (Afslag 26 van de A28 Hoogeveen centrum. Met een ruime parkeergelegenheid en centraal gelegen in het noorden van het land).

Bij de illustratie: Hoogeveen is een van de plaatsen in ons land met een bijenkorf en bijen in haar gemeentewapen. Zie www.imkerpedia.nl/wiki/index.php/Hoogeveen